

עדיין יש להסתפק אם בכל אופן מגלח הבכור על פי שנים:

האם בלשון חולין בלבד הוא דאית ליה פי שנים, כלומר: האם נוטל הבכור פי שנים דוקא כשלא הזכיר האב לשון קרבן והקדש בהפרשתו, אלא אמר: "מעות אלו לנזירותי" —

אבל בלשון הקדש, שאמר האב: הרי מעות אלו "לקרבנות" נזירותי, באופן זה לא נוטל הבכור פי שנים.

או דילמא: כיון דקני ליה הבן לגלוח [כיון שנאמרה הלכה שזוכה הבן במעות לגילוח], אם כן לא שניא באיזה לשון הפריש אותם האב. (6)

שהבן מגלח על מעות אביו היא הלכה למשה מסיני שאינה שייכת בדיני ירושה כלל, והילכך לא בעי גלוחי לפום מאי דשקיל בשאר ירושה, [ואם כן אין חלוקת המעות כפי שחולקים שאר ירושה]. (5)

או דילמא: "ירושא" היא שיוורש הבן את המעות כדי לגלח בהם, ואם כן: כי היכי דשקיל פי שנים [כשם שנוטל הוא פי שנים בשאר ירושה] הכי [באותו יחס — הוא] מגלח, וזה מגלח על שני שלישי וזה על שלישי אחד.

מוסיף רבא ומסתפק:

ואם תימצי לומר שאכן ירושה היא ולפום דשקיל הבכור בשאר ירושות הרי הוא מגלח על מעות אביו, דהיינו פי שנים לבכור;

דחוק קצת לפירוש זה.
ב. לפי הצד השני של הגמרא יהא דינם תלוי בספיקו של רבה בשני אחים נזירים.

6. השמועה כולה נתבארה על פי התוספות, וראה ביאור החילוק באיזה לשון הקדיש, ב"אור שמח" הלכות נחלות פרק ב הלכה א ד"ה ונבאר. ושיטת הרא"ש בביאור ספיקות הגמרא הוא: רבה נסתפק אם הלכה זו מדין ירושה היא או לא, ונפקא מינה לשני בנים נזירים אם חולקים; ורבא נסתפק: אם תמצי לומר שדין ירושה היא, האם בכור נוטל בו פי שנים, וטעם הספק הוא משום דבכור נאמר "כי את הבכור וגו' לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו", [ומפסוק זה ממעטים מה שלא היה ברשות האב אלא "ראוי" לבוא לו לאחר מיתה כגון ירושת אביו], ויש לומר שמעות הקדש אין נקראים "מצוי לו"; וחילוק הגמרא בין חולין להקדש אינו ספק נוסף, אלא הסבר לספק הקודם, שטעם הקדש

התוספות, שאין ספיקו של רבה בגדרי ההלכה אם בכלל דין ירושה היא או שהלכה בפני עצמה היא, אלא פשיטא ליה שאין הלכה זו מדיני ירושה, ובפרט זה בלבד נסתפק רבה: אם נאמרה בו דין חלוקה או שלא נאמרה בו דין חלוקה. ואולם לשון הגמרא משמע שבגדרי ההלכה נסתפק רבה אם מדין ירושה היא או לא, וממילא יש בזה נפקא מינה לענין חלוקה, [וראה "ארזי הלבנון" אות ערב]; וכנראה שהתוספות מייאנו לפרש כן, משום שזו היא בעייתו של רבא בהמשך הסוגיא וכפי שפירשו התוספות, וסבירא להו להתוספות שלא מסתבר שיסתפקו שני אמוראים באותו ספק.

אבל מפירוש הרא"ש בסוגיא נראה שהכל ספק אחד ובגדרי ההלכה; ותתבאר שיטתו בהמשך הסוגיא בהערות.

5. א. נתבאר על פי התוספות כפי שהוגהו דבריהם ב"ארזי הלבנון", ועל אף שלשון הגמרא